

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

សាក្សី «ហានភាពស្នាក់នៅ» ក្នុងការឆ្លើយ : ការចោទសួរទៅ ឡុង និង បន្តពីថ្ងៃម្សិលមិញ

ដោយ គ្រីសស្ទីន អ៊ីវេន

ថ្ងៃទី៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១

ប្រែសម្រួលដោយ ជា ដល្លា

សវនាការមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម នួន ជា, ខៀវ សំផន និង អៀង សារី បានបន្តទៀតនៅថ្ងៃនេះ ដោយបានចោទសួរទៅកាន់អតីតកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមនៅក្រសួងការបរទេសឈ្មោះ ឡុង និង បន្តស្នើរពេញមួយថ្ងៃ។ ទោះបីជាសវនាការទាំងមូលដំណើរការទៅមុខរួចជាងថ្ងៃម្សិលមិញក៏ដោយ ក៏ការសួរសំណួរបន្តទៅកាន់ ឡុង និង បន្ត បានដំណើរការទៅយ៉ាងយឺតៗ ដោយសារតែសាក្សីរូបនេះ ទាមទារឲ្យមានការអានសំណួរម្តងទៀតជាច្រើនលើកច្រើនសារ។ ពេលដែលសវនាការបញ្ចប់នៅវេលាម៉ោងបួនរសៀលថ្ងៃនេះ អ្នកតាមដានដំណើរការម្នាក់ៗ ហាក់បីដូចជាល្ហើយ ហើយមិនចង់មកកាន់តុលាការនៅថ្ងៃស្អែក ដែលជាថ្ងៃសុក្រចុងសប្តាហ៍ទៀតទេ។

ការបង្ហាញប្រវត្តិរូបរបស់ ឡុង និង បន្ត

អង្គសវនាការបានចាប់ផ្តើមដំណើរការយឺតៗ ដោយសារតែមានបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងខ្សែវីដេអូជាមួយ ឡុង និង បន្ត។ ចៅក្រម និល ណុន បានជម្រាបទៅគ្រប់ភាគីទាំងអស់ថា តុលាការនឹងបន្តសួរសំណួរទៅសាក្សី ឡុង និង បន្ត ពេញមួយថ្ងៃសម្រាប់ថ្ងៃនេះ។ ក្រោយមក ចៅក្រម និល ណុន បានជូនដំណឹងទៅអង្គការពិភពលោកសាក្សី និងអ្នកជំនាញរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ប្រាប់សាក្សី TCW ៥៤២ ត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ព្រោះសាក្សីរូបនេះ កំពុងតែត្រៀមខ្លួនដើម្បីចូលមកធ្វើសក្ខីកម្មក្នុងករណីដែល ឡុង និង បន្ត ឈប់មុនកាលកំណត់។ ចៅក្រម និល ណុន និយាយទៀតថា សាក្សី TCW ៥៤២ នឹងចូលមកធ្វើសក្ខីកម្មនៅខែក្រោយវិញ។

ចៅក្រម និល ណុន បានផ្តល់ឱកាសទៅសហព្រះរាជអាជ្ញារងអន្តរជាតិបន្តការចោទសួរដោយបង្ហាញនូវឯកសារប្រវត្តិរូបរបស់ ឡុង និង បន្ត ផង។ ចៅក្រមបានស្នើឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញារងបញ្ជាក់លេខកូដឲ្យបានច្បាស់មុននឹងដាក់បញ្ជូនលើផ្ទាំងក្រណាត់ស។

ក្រោយមក សហព្រះរាជអាជ្ញារងបានជម្រាបទៅតុលាការថា ឯកសារដែលនឹងដាក់បញ្ជូនជូននេះ គឺជាឯកសារថ្មីដែលទើបតែរកឃើញ ដូច្នេះឯកសារនេះមិនទាន់ដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងសំណុំរឿងនៅឡើយទេ។ ក្រោយពីប្រាប់លេខកូដរបស់ឯកសារនេះជាភាសាអង់គ្លេស និងបារាំង រួចហើយសហព្រះ

រាជអាជ្ញារងបាននិយាយថា ឯកសារនេះត្រូវបានថតចម្លងតាមរយៈ Flash Drive និងបែកជូនដល់គ្រប់ភាគីទាំងអស់និងសវនាការទាំងមូលរួចហើយ ។ សហព្រះរាជអាជ្ញារងក៏បានបញ្ជាក់ដែរថា Flash Drive អាចនឹងដំណើរការមិនសូវល្អ ដូច្នោះគាត់បានថតចម្លងជាក្រដាសឯកសារចំនួនបីភាសានិងបានបែកជូនគ្រប់ភាគីទាំងអស់ ។ ក្រោយមកចៅក្រម និង ណុន បានបង្ហាញទៅតុលាការឲ្យរៀបចំបញ្ជាំងឯកសារលើផ្ទាំងក្រណាត់សដើម្បីឲ្យសាក្សី ឡុង នរិនូ អាចមើលឃើញ ។ ការបង្ហាញនេះក៏បង្ហាញតែភាសាខ្មែរប៉ុណ្ណោះ តែភាគីផ្សេងទៀតអាចមើលនៅលើក្រដាសជាភាសាអង់គ្លេស ឬភាសាបារាំង ។

សុន អរុណ មេធាវីប្រឹក្សារបស់ នួន ជា បានស្នើថា ឯកសារថតចម្លងត្រូវបានបែកជូនទៅគ្រប់ភាគីទាំងអស់ ហើយសម្រាប់ថ្ងៃក្រោយឯកសារទាំងអស់ត្រូវបានបែកជូនគ្រប់ភាគីទាំងអស់ដូចពេលនេះដែរ ។ ការពិភាក្សាគ្នាអំពីឯកសារនេះស្តីពេលអស់ដប់នាទី ដែលធ្វើឲ្យមេធាវីរបស់ អៀង សារី ឈ្មោះ ម៉ែខួល កាណាវ៉ាស ដែលចាំតែឃ្លាំមើលកម្មវិធីរបស់តុលាការបានស្នើថា ការបែកជូនឯកសារនេះត្រូវធ្វើឡើងមុនសវនាការចាប់ផ្តើម មិនមែនទើបតែបែកពេលនេះទេ ។ ចៅក្រម និង ណុន យល់ព្រម ហើយបានណែនាំឲ្យភាគីទាំងអស់ត្រៀមឯកសារបែកជូនជាមុន មុននឹងសវនាការចាប់ផ្តើម ។

សហព្រះរាជអាជ្ញា បានឆ្លើយតបក្នុងលក្ខណៈការពារខ្លួនថា ព្រះរាជអាជ្ញាបាននិយាយប្រាប់មនុស្សម្នាក់នៅក្នុងក្រុមការពារក្តីរបស់ អៀង សារី រួចហើយកាលពីម្សិលមិញ ហើយក៏បានប្រាប់ពីលេខរបស់ឯកសារនិងអាសយដ្ឋានអ៊ីម៉ែលផងដែរ បើសិនជា Flash Drive នោះខូចមិនអាចបើកមើលបាន ។ សហព្រះរាជអាជ្ញារងរូបនេះបានបញ្ជាក់ទៀតថា គាត់បានខិតខំធ្វើកិច្ចការទាំងនោះ ដើម្បីធានាបានថា ភាគីការពារក្តីមានឯកសារទាំងអស់នោះមុននឹងសវនាការចាប់ផ្តើម ។ ក្រោយមកសហព្រះរាជអាជ្ញារងបានស្នើទៅតុលាការ ដោយសុំអន្តរាគមន៍ពេលនៅសួរសំណួរ ដើម្បីឲ្យគាត់អាចឃើញមុខសាក្សីតាមកញ្ចក់កំពូងបានស្រួល ។ ចៅក្រមបានអនុញ្ញាត ។ ដោយសម្លឹងទៅមុខការម៉ែវ៉ា សហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើការវិភាគទៅកាន់សាក្សី ហើយស្នើទៅមន្ត្រីតុលាការឲ្យបញ្ជាំងឯកសារនៅលើផ្ទាំងក្រណាត់ស ។ ព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិនូ ថាបានចំណាំអក្សររបស់ខ្លួនដែរឬទេ ហើយ ឡុង នរិនូ បានឆ្លើយថា នៅចាំអក្សររបស់គាត់ ។ ដូចកាលពីម្សិលមិញដែរ បុគ្គលិករបស់អង្គភាពសាក្សី និងអ្នកជំនាញអង្គុយនៅជិតសាក្សី ហើយបុគ្គលិករូបនោះបានស្នើទៅតុលាការថា គាត់មិនឃើញឯកសារនោះទាំងមូលទេ រួចក៏បានប្រាប់តុលាការឲ្យបង្រួមកូបបន្តិច ។ ក្រោយមក សាក្សីបានអានចំណងជើងរបស់ឯកសារនោះ ដែលសរសេរថា “ប្រវត្តិរូបរបស់សមមិត្ត រិនូ” ។

ឡុង នរិន្ទ បាននិយាយថា ឯកសារនេះ គឺជាប្រវត្តិរូបដែលបានធ្វើឡើង“នៅពេលក្រោយមក” ហើយគាត់ក៏បានទទួលស្គាល់ផងដែរថា “រិទ្ធ” គឺជាឈ្មោះបដិវត្តន៍របស់គាត់ក្នុងអំឡុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ ទោះបីជា ឡុង នរិន្ទ មិនចាំថ្ងៃខែច្បាស់ពេលដែលគាត់ធ្វើប្រវត្តិរូបនោះក៏ដោយ តែគាត់ចាំថា គាត់ធ្វើប្រវត្តិរូបនោះក្នុងរវាងឆ្នាំ១៩៧៥ដល់១៩៧៧។ ក្រោយមក មេធាវីអន្តរជាតិរបស់ ខៀវ សំផន បាននិយាយគាត់សំណួរដោយបញ្ជាក់ថា ការសួរបញ្ជាក់អំពីទំព័រមុខបែបនេះមិនអាចយកជាការ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីភាពស្របច្បាប់នៃឯកសារទាំងមូលនោះបានទេ។ ដោយកត់សម្គាល់ឃើញថា អក្សរនៅលើផ្ទាំងក្រណាត់សមានមិនដាច់ ទោះភាសាខ្មែរក្តី មេធាវីរបស់ ខៀវ សំផន បានស្នើទៅតុលាការថា សាក្សីត្រូវតែទទួលបានឯកសារនោះមុនពេលសវនាការចាប់ផ្តើម។

ចៅក្រម និង ណុន បានសួរទៅ ឡុង នរិន្ទ ថាអក្សរនៅលើផ្ទាំងក្រណាត់សនេះមានដាច់ឬទេ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា គាត់ត្រូវការវ៉ែនតាដើម្បីមើលឲ្យច្បាស់។ ក្រោយមក បុគ្គលិករបស់អង្គភាពសាក្សីនិងអ្នកជំនាញបានយកវ៉ែនតាមកឲ្យគាត់ពាក់ តែគាត់និយាយថាគាត់ចង់ពាក់វ៉ែនតានៅក្នុងហោ ប៉ៅអាវដែលពួកគេបន្ទប់មួយទៀតវិញ។ ក្រោយពីចំណាយពេលបន្តិច វ៉ែនតានោះក៏បានរកឃើញ តែបុគ្គលិករបស់អង្គភាពសាក្សីនិងអ្នកជំនាញបានបញ្ជាក់ថា គាត់ និង ឡុង នរិន្ទ នៅតែមើលឯកសារនោះមិនឃើញដដែល ហើយថាគាត់នឹងអាចមើលឃើញបើសិនជាពង្រីកតែកន្លែងណាដែលចង់ឲ្យសាក្សី អានបានហើយ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានជូនដំណឹងទៅតុលាការថា ខ្លួននឹងពង្រីកកន្លែងណាដែលចង់ឲ្យសាក្សីឃើញប៉ុណ្ណោះ។ ក្រោយពីមេធាវីរបស់ នួន ជា ជំទាស់មិនឲ្យដាក់បញ្ជាំងឯកសារទាំងនោះ ចៅក្រម និង ណុន បានជូនដំណឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញាថា សាក្សីនឹងស្គាល់ច្បាស់ថា ឯកសារនោះ គឺជាប្រវត្តិរូបសរសេរដោយដៃរបស់គាត់។ ក្រោយមក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើថា ខ្លួននឹងបង្ហាញទំព័រនីមួយៗទៅកាន់សាក្សីដើម្បីឲ្យគាត់បញ្ជាក់សាឡើងវិញ។ បន្ទាប់មក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើទៅសាក្សីឲ្យមើលទំព័រនីមួយៗឲ្យច្បាស់សិនមុននឹងរំកិលចុះក្រោមទៀត។ សាក្សីបានបញ្ជាក់ថា ឯកសារនៅលើផ្ទាំងក្រណាត់សនោះ គឺជាអក្សរសរសេរដោយដៃរបស់គាត់។

ក្រោយពីទទួលបានការបញ្ជាក់ពី ឡុង នរិន្ទ ថាឯកសារនោះគឺជាអក្សរសរសេរដៃរបស់គាត់ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើឲ្យគាត់បញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់ថា ថា ថា ដែលគាត់បាននិយាយនៅក្នុងឯកសារនោះ គឺជាមនុស្សដូចគ្នានឹង ថា ថា ដែលគាត់រៀនជាមួយឬ។ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយដោយអះអាងថា គឺ ថា ថា ហ្នឹងហើយ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិន្ទ ទៀតថា តើ ថា ថា នោះ គឺជាអនុរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំក្នុងរបប លន់ នល់ ឬយ៉ាងណា? ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា កាលពីជំនាន់ លន់ នល់ ថា ថា មានទំនាក់ទំនងជាមួយរដ្ឋាភិបាល តែគាត់មិនបានបញ្ជាក់ពីតួនាទីរបស់

ថាច់ ជា ឲ្យច្បាស់ទេ? ឡុង នរិន្ទ បានបញ្ជាក់ទៀតថា កាត់មិនច្បាស់ទេថា ថាច់ ជា ត្រូវបានចាប់
ជាចំណាប់ខ្លាំងដោយនិស្សិតក្នុងឆ្នាំ១៩៧៤ រួចត្រូវបានសម្លាប់ជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំប្តូរយ៉ាងណា
ទេ? ឡុង នរិន្ទ បាននិយាយថា “រឿងកន្លងទៅយូរហើយ” ។

សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអានយ៉ាងយូរនៅក្នុងឯកសារដែល ឡុង នរិន្ទ សរសេរថា “អាក្បត់
ថាច់ ជា” ។ នៅពេលសួរថាតើហេតុអ្វីបានជានិយាយពាក្យបែបនេះទៅកាន់ ថាច់ ជា ថាជា“អា
ក្បត់” ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា ការប្រើពាក្យ “អាក្បត់” គឺជាពាក្យ“មិត្តភាព”ទេ ។ ក្រោយមក ឡុង
នរិន្ទ បានពន្យល់ថា កាត់ត្រូវបានប្រាប់ឲ្យសរសេរពីប្រវត្តិរូបឲ្យលម្អិត និងរៀបរាប់ពីខ្សែបណ្តាញទាក់
ទងជាមួយ ថាច់ ជា ដែលត្រូវបានចោទថាជាភ្នាក់ងារសេដ្ឋីអា។ ថាច់ ជា បាននិយាយថា “ខ្ញុំដឹងថា
ថាច់ ជា គឺជា ភ្នាក់ងារសេ.អ៊ី.អា. ព្រោះកាត់មានទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថានទូតជាច្រើន ហើយមាន
និន្នាការទៅរកសេ.អ៊ី.អា.ដែរ” ។ បន្ទាប់មក ឡុង នរិន្ទ បាននិយាយថា កាត់ក៏ធ្លាប់ទាក់ទងជាមួយ
ស្ថានទូតដែលជាប្រទេសសង្គមនិយមដែរ តែកាត់មិនមានទំនាក់ទំនងជាមួយសេ.អ៊ី.អា.ទេ ។ ដោយមិន
ដឹងពីហេតុផលនៃការសរសេរប្រវត្តិរូបនេះ ឡុង នរិន្ទ មានជំនឿថា កាត់សរសេរប្រវត្តិរូប ព្រោះ
អង្គការចង់ដឹងថាតើកាត់មានទាក់ទងជាមួយ“ស្ថាប័ណ្ណមួយ”ឬអត់? ឡុង នរិន្ទ ត្រូវបានប្រាប់
ឲ្យសរសេរដោយស្មោះត្រង់ តែកាត់មិនដឹងថា ក្រោយពីសរសេរចប់នឹងមានរឿងអ្វីកើតឡើងទេ? ។
ក្រោយមកសាក្សីបានសុំទៅបន្តបំភ្លឺ ហើយតុលាការរង់ចាំកាត់ត្រឡប់មកវិញ។ ពេលកាត់ត្រឡប់មក
វិញ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានបន្តទៅទំព័រមួយទៀត តែពេលនោះ សាក្សីបាននិយាយថា អក្សរនៅលើ
ផ្ទាំងក្រណាត់សនោះមើលមិនច្បាស់ទេ ។ ក្រោយពីតុលាការពង្រីកឯកសារនោះឲ្យជិតបន្តិចមក ទំព័រខាង
ស្តាំមើលមិនឃើញទេ ។ ក្រោយមក ឡុង នរិន្ទ បានអះអាងបញ្ជាក់ថា ឯកសារនោះគឺជាអក្សររបស់
កាត់ ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអានឯកសារនោះថា “ពេលខ្ញុំកំពុងសិក្សាបណ្តាញទាក់ទងរបស់ខ្ញុំខ្សោយ
ណាស់ ។ ខ្ញុំធ្លាប់បានទាក់ទងជាមួយអ្នកដែលក្រោយមកក្លាយជាជនក្បត់ និងបានចូលដៃជើងជាមួយ
ជនក្បត់” ។ ឡុង នរិន្ទ ក៏បានសរសេរដែរថា “ជីវិតរស់នៅមិនស្អាតស្អំទេ” ហើយកាត់បានប្រើលុយ
និង“រកស៊ី” ដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិត ។ កាត់ក៏បានសរសេរថា “សីលធម៌ផ្លូវភេទក៏មិនសូវស្អាតស្អំដែរ” ហើយ
កាត់បាន“អរកុណាអង្គការដែលធ្វើឲ្យជីវិតខ្ញុំប្រសើរឡើង” ។

នៅពេលដែលសហព្រះរាជអាជ្ញា សួរថាហេតុអ្វីបានជាកាត់សរសេរយ៉ាងនោះនៅក្នុងប្រវត្តិរូប
សាក្សី ឡុង នរិន្ទ បានបញ្ជាក់ថា កាត់ចង់បង្ហាញដល់បក្សថា “ខ្ញុំមិនមានអ្វីលាក់បាំងអង្គការទេ” ។
កាត់ចង់បង្ហាញពីការស្មោះស្ម័គ្រជាមួយបក្ស និងដើម្បីបង្ហាញថា “ក្រោយពីចូលបដិវត្តន៍ភ្នំ ខ្ញុំកែខ្លួន
ទាំងស្រុង” ។

ពេលសួរថាហេតុអ្វីក៏និយាយអំពីសីលធម៌ដូច្នោះក្រៅប្រាប់ក្រុមទៅវិញ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយ ដោយចាកប្រធានថា ពេលគាត់ជាសិស្សគាត់ និងមិត្តរបស់គាត់បែកជាពីរក្រុមគឺ : ក្រុមឆ្វេងនិយម និងក្រុមសេរី។ គាត់បានអះអាងថា “យើងព្យាយាមបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកផ្សេងទៀតចូលក្នុងក្រុមរបស់យើង រៀងៗខ្លួន” ។ អ្នកដែលមិនចូល គឺជា“ជនក្បត់” ។ គាត់បានបន្តទៀតថា ក្រុមឆ្វេងនិយមចាត់ទុកខ្លួន ឯងថា ជាក្រុមស្អាតស្អំ ចំណែកឯក្រុមសេរី គឺជាក្រុមមិនស្អាតស្អំ។ នៅពេលសួរថាតើមានរឿងអ្វី កើតឡើងចំពោះអ្នកដែលស្ថិតក្នុងក្រុមមិនស្អាតស្អំ ឬជនក្បត់ ឡុង នរិន្ទ បាននិយាយថា កាលនោះ មិនទាន់មានរឿងអ្វីកើតឡើងទេ“នៅពេលនោះ” ទោះបីជាសំណួរនោះមិនមានភាពច្បាស់លាស់ទេថាចង់ សំដៅទៅលើសម័យកាលណាក៏ដោយ ។

ក្រោយមក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិន្ទ អំពីមនុស្សដែលគាត់រៀបរាប់នៅក្នុង ប្រវត្តិរូប។ ទាក់ទងទៅនឹងមនុស្សម្នាក់ឈ្មោះ សារិន ឆាក សាក្សី ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា សារិន ឆាក គឺជាវេជ្ជមន្ត្រីការបរទេសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលរួមជាតិកម្ពុជា។ មេធាវីរបស់ ខៀវ សំផន បាន កាត់ម្តងទៀត ដោយជូនដំណឹងទៅតុលាការថា តាមឯកសារដែលបានចែកជូនមិនឃើញមានលេខរបស់ ឯកសារទេ ដូច្នោះគាត់មានការលំបាកក្នុងការតាមដានណាស់។ ចៅក្រម ឡាវែន បានពន្យល់ទៅ មេធាវីពីកន្លែងដែលត្រូវរកឯកសារនៅលើទំព័រនីមួយៗ។ ខណៈពេលមានការកាត់សន្ទុកនេះ ទើបដឹង ថា ឡុង នរិន្ទ បានចេញទៅបន្ទប់ទឹកបាត់ទៅហើយ។

ពេល ឡុង នរិន្ទ ត្រឡប់មកវិញ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានរៀបរាប់ឈ្មោះម្នាក់ទៀតនៅក្នុង ប្រវត្តិរូបរបស់គាត់គឺ តាប់ សំអាន។ ឡុង នរិន្ទ បានរៀបរាប់នៅក្នុងឯកសារនោះថា តាប់ សំអាន គឺជាមន្ត្រីទូតប្រហែលជានៅទីបណ្ឌិត ហើយ សំអាន ធ្លាប់ធ្វើការជាមួយ សារិន ឆាក នៅទីក្រុង ប៉េកាំង។ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ សំអាន ត្រឡប់មកប្រទេសកម្ពុជាវិញ តែ ឡុង នរិន្ទ មិនគិតថា សំអាន មកធ្វើការនៅក្រសួងការបរទេសក្រោម អៀង សារី ទេ។ ក្រោយមក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានជូន ដំណឹងទៅ ឡុង នរិន្ទ ថា សំអាន មានឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីអ្នកទោសស-២១ ហើយថាអ្នកដែលមាន ឈ្មោះនៅក្នុងប្រវត្តិរូបរបស់គាត់ទើបត្រូវបញ្ជូនទៅមន្ទីរស-២១ ។

ទាក់ទងនឹងឈ្មោះម្នាក់ទៀតនៅក្នុងប្រវត្តិនោះដែរ ឡុង នរិន្ទ បានបញ្ជាក់ថា វ៉ាន់ ពីនី គឺជា មន្ត្រីទូតប្រចាំប្រទេសអេហ្ស៊ីប តែគាត់មិនចាំថា ពីនី ជាមន្ត្រីទូតក្នុងឆ្នាំ១៩៧៦ឬ១៩៧៧ទេ។ ឡុង នរិន្ទ បានពន្យល់ថា គាត់រៀបរាប់ឈ្មោះ វ៉ាន់ ពីនី នៅក្នុងប្រវត្តិរូប ព្រោះគាត់ត្រូវបានប្រាប់ឲ្យរៀប រាប់ឈ្មោះអ្នកដែលធ្លាប់ធ្វើការជាមួយគាត់នៅទីក្រុងប៉េកាំងក្នុងសម័យរាជរដ្ឋាភិបាលរួមជាតិ។ នៅ ពេលសួរថា នរណាជាអ្នកប្រាប់ឲ្យគាត់សរសេរឈ្មោះនៅក្នុងប្រវត្តិរូបនោះ ឡុង នរិន្ទ ហាក់បីដូចជា

ស្នាក់ស្ទើរមិនចង់ឆ្លើយ ហើយក្រោយមកកាត់បានប្រាប់ថា គ្មាននរណានៅក្រសួងការបទេសប្រាប់កាត់ ឲ្យសរសេរព័ត៌មានទាំងនេះទេ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាព្យាយាមចោទប្រកាន់សាក្សីនៅចំពោះមុខតុលាការ

ដោយសារតែសាក្សីស្នាក់ស្ទើរ មិនហ៊ានប្រាប់ឈ្មោះអ្នកដែលប្រាប់ឲ្យកាត់រាយឈ្មោះនៅក្នុង ប្រវត្តិរូបរបស់កាត់ និងដោយសារតែចម្លើយរបស់សាក្សីរូបនេះមានភាពយឺតយ៉ាវពេក ព្រះរាជអាជ្ញា បាននិយាយថា សាក្សីរូបនេះហាក់បីដូចជាស្នាក់ស្ទើរមិនចង់ប្រាប់ឈ្មោះ អៀង សារី ដែលជាអតីត មេរបស់ខ្លួន ។ តែសាក្សីរូបនេះបានបដិសេធជាថាកាត់មិនមានការស្នាក់ស្ទើរអ្វីទេ ហើយកាត់បានបញ្ជាក់ ថា “បើខ្ញុំនឹកឃើញឈ្មោះនោះ ខ្ញុំមិនខ្លាចប្រាប់ទេ” ។

ដោយបញ្ជាក់ថា សហព្រះរាជអាជ្ញានឹងបកស្រាយអំពីទំនាក់ទំនងរវាង ឡុង នរិន្ទ និង អៀង សារី សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅសាក្សីថាតើកាត់ស្គាល់ អៀង សារី អស់រយៈពេលជាង៤០ឆ្នាំ ហើយមែនទេ ។ ឡុង នរិន្ទ បានអះអាងថានេះជារឿងត្រឹមត្រូវ ហើយកាត់បានស្គាល់ អៀង សារី តាំងពីពេលដែលកាត់ធ្វើជាបេសកជនពិសេសរបស់រដ្ឋាភិបាលប្រុងប្រយ័ត្នជាតិមកម៉្លោះ ។ ឡុង នរិន្ទ បានអះអាងថា អៀង សារី គឺជាអ្នកប្រឹក្សាបទេសពេលដែលកាត់ធ្វើការនៅទីនោះ ។ តែ ឡុង នរិន្ទ បានបដិសេធជា កាត់មិនមានទំនាក់ទំនងអ្វីជាមួយ អៀង សារី ទេក្រោយឆ្នាំ១៩៧៧ ។

បន្ទាប់មក តុលាការប្រកាសសម្រាក ។

ពេលត្រឡប់មកវិញចៅក្រមបានប្រាប់ថា អង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើឯកសារប្រវត្តិរូបនេះតាមសារ អេឡិចត្រូនិចទៅបុគ្គលិករបស់អង្គការកំពារសាក្សី និងអ្នកជំនាញរួចហើយ ដូច្នោះ ឡុង នរិន្ទ អាច មើលឯកសារនោះបានជាមួយបុគ្គលិកកំពារសាក្សីនិងអ្នកជំនាញ ។ បុគ្គលិកកំពារសាក្សីនិងអ្នកជំនាញ បានជូនដំណឹងទៅតុលាការថា កាត់បានបញ្ជូនសហការីម្នាក់ទៀតទៅហាងហូតូកូពីដើម្បីព្រិនឯកសារទាំង នោះចេញ ហើយថា កាត់នឹងជម្រាបប្រាប់តុលាការវិញ ពេលសហការីនោះយកឯកសារមកដល់ ។ តុលាការបានប្រកល់តួនាទីនេះទៅព្រះរាជអាជ្ញាវិញ ដើម្បីសួរសំណួរបន្តទៅកាន់សាក្សី ។

ព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានសួរទៅ ឡុង នរិន្ទ ដើម្បីឲ្យកាត់បញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់នូវអ្វីដែលកាត់បាននិយាយ មុននឹងសម្រាក ដោយនិយាយថា កាត់មានទំនាក់ទំនងជាមួយ អៀង សារី ឬអត់តាំងពីឆ្នាំ១៩៧៧ មក ។ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា កាត់មិនមានទំនាក់ទំនងជាមួយ អៀង សារី ទេក្រោយឆ្នាំ១៩៧៧ នោះ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានស្នើទៅ ឡុង នរិន្ទ ឲ្យប្រាប់ទៅតុលាការថាអ្វីទៅជាចលនារូបរូមជាតិប្រជា ធិបតេយ្យ ។ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា ចលនារូបរូមជាតិប្រជាធិបតេយ្យ គឺជា“ចលនានយោបាយ មួយ” ដែលសមាជិក“បានព្យាយាមអស់ពីសមត្ថភាព ដើម្បីធ្វើឲ្យប្រទេសជាតិរូបរូមក្នុង និងមានកម្លាំង

ខ្លាំង” ។ តែ ឡុង នរិន បានបញ្ជាក់ថា កាត់ក៏ជាលេខរបស់ចលនានេះតាំងពីចលនានេះបង្កើតដំបូង មកម៉្លោះ ហើយថា “មានមនុស្សម្នាក់ទៀត” គឺជាប្រធានចលនារួមជាតិប្រជាធិបតេយ្យនេះ ។ ពេលឈ្មួចសួរឡើង ឡុង នរិន បានឆ្លើយថា អៀង សារី គឺជាប្រធានរបស់ចលនានេះ ។ ឡុង នរិន ទទួលស្គាល់ថា ចលនារួមជាតិប្រជាធិបតេយ្យត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ១៩៧៤ ក្រោយពី អៀង សារី ផ្តាច់ខ្លួនចេញពីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមដទៃទៀត ហើយថា “តាមទ្រឹស្តី” ចលនានេះនៅតែ មាននៅឡើយនៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះ តែតាម“ការអនុវត្ត”ជាក់ស្តែង ចលនានេះសាបសូន្យហើយ ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៀតថា បើ“តាមទ្រឹស្តី” អៀង សារី នៅជាប្រធានចលនានេះនៅឡើយ ឬ ។ ឡុង នរិន បានឆ្លើយថា ចលនារួមជាតិប្រជាធិបតេយ្យនេះ មិនដែលបើកកិច្ចប្រជុំជាក់លាក់ ណាមួយទេ ។ ពេលសួរថាតើកាត់មានទំនាក់ទំនងជាមួយ អៀង សារី ទេអំពីចលនានេះ ឡុង នរិន បានឆ្លើយថា កាត់មិនមានទំនាក់ទំនងជាមួយ អៀង សារី អំពីចលនានេះទេ ។ កាត់មិនដឹងថា អៀង សារី នៅទីណាទេ ។

បន្ទាប់មក បុគ្គលិករបស់អង្គភាពសាក្សី និងអ្នកជំនាញ ដែលបានទៅថតចម្លងប្រវត្តិរបស់ សាក្សី បានមកដល់ ហើយការសួរសំណួរបានបញ្ឈប់មួយសន្ទុះ ។ ក្រោយពីឯកសារត្រូវបានប្រគល់ ដល់ដៃសាក្សី ឡុង នរិន រួចហើយ ចៅក្រម និង ណុន បានពន្យល់ប្រាប់ទៅបុគ្គលិករបស់អង្គភាព គាំពារសាក្សីនិងអ្នកជំនាញឲ្យបើកទំព័រណា ដែលតុលាការពិភាក្សាទាក់ទងនឹងទំព័រនោះ នៅអំឡុងពេល សួរសំណួរ ។

បន្ទាប់មក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិន ថាហេតុអ្វីបានជាកាត់ត្រូវតែបានតាំង ជាលេខរបស់ចលនារួមជាតិប្រជាធិបតេយ្យនេះ ។ ឡុង នរិន បាននិយាយថា អៀង សារី គឺជា ប្រធានចលនានេះ តែមិនដែលមានកិច្ចប្រជុំអ្វីទេ ។

ស្តាប់មើលទៅហាក់បីដូចជាហត់ឡើយ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានប្តូរប្រធានបទទៅសួរអំពីតើ កាត់មានស្គាល់ក្រុមមួយទៀតនៅជួរម៉ាឡៃឈ្មោះថា ក្រុមហ៊ុនការិយាល័យពាណិជ្ជកម្មដែរឬទេ ។

ភ្លាមនោះ ម៉ែខល កាណាវ៉ាស បានជំទាស់ទៅនឹងសំណួរនេះ ដោយស្នើទៅព្រះរាជអាជ្ញាឲ្យ ប្រាប់ពីចំណុចមួយណានៅក្នុងកថាខណ្ឌរបស់ដីកាដោះស្រាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងព័ត៌មាននេះ ។ ព្រះរាជ អាជ្ញាបានបញ្ជាក់ថា កាត់គិតថាការពាក់ព័ន្ធគឺ“ជាក់ស្តែងណាស់” ព្រោះសំណួរនេះទាក់ទងនឹងកេរ្តិ៍ឈ្មោះ របស់សាក្សី ឡុង នរិន ។ ម៉ែខល កាណាវ៉ាស បានអះអាងទៀតថា សំណួរនេះមិនជាក់ស្តែងទេ ។ ក្រោយមក ចៅក្រម និង ណុន បានឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាប្រាប់ពីចំណុចនៅក្នុងកថាខណ្ឌរបស់ដីកា ដោះស្រាយដែលខ្លួនកំពុងសួរនេះ ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានពន្យល់ថា ខ្លួនព្យាយាមសួរដេញដោល

សាក្សីអំពីបញ្ហានេះ ព្រោះសាក្សីហាក់បីដូចជាស្នាក់ស្នើរមិនចង់និយាយទេ ជាពិសេសទាក់ទងនឹង អៀង សារី។ ព្រះរាជអាជ្ញាបានបញ្ជាក់ទៀតថា ការសួរនេះ គឺដើម្បីចង់ដឹងថា តើ ឡុង នរិន ហើយ និង អៀង សារី ធ្លាប់នៅអង្គភាពជាមួយគ្នា ហើយ ឡុង នរិន មានបំណងមិនចង់បញ្ចេញឈ្មោះ និងចង់លាក់ឈ្មោះ អៀង សារី។

ម៉ែខល កាណាវ៉ាស បានឆ្លើយតបវិញថា បើសិនជាសាក្សីពិតជាស្នាក់ស្នើរមិនចង់ធ្វើសក្តិ កម្មមែននោះ ដូចច្នោះសាក្សីមិនចាំបាច់ធ្វើសក្តិកម្មអ្វីទេ។ តែ ម៉ែខល កាណាវ៉ាស បានអះអាងថា សាក្សីបានឆ្លើយសំណួរដែលបានសួរមកកាត់ទាំងអស់ ទោះបីជាសុខភាពរបស់គាត់មិនសូវអំណោយ ដល់នឹងនៅឆ្ងាយក៏ដោយ។ ម៉ែខល កាណាវ៉ាស បានចោទព្រះរាជអាជ្ញាថា «វាយតម្លៃ»សាក្សី ហើយ។ ប្រសិនបើសហព្រះរាជអាជ្ញាមានបំណងបង្ហាញពីភាពលម្អៀងចំពោះសាក្សីនេះ សាក្សីនឹង ចោទប្រកាន់ព្រះរាជអាជ្ញាវិញ។ ម៉ែខល កាណាវ៉ាស បានបញ្ជាក់ថា មិនគួរសួរសំណួរណាមួយទេ។

តុលាការបានយល់ស្របជាមួយ មេធាវី កាណាវ៉ាស ចំពោះការជំទាស់នេះ ហើយតុលាការ បានបញ្ឈប់មិនឲ្យមានការសួរសំណួរបែបនេះទៅកាន់សាក្សី។ ដោយប្រកាសថា គាត់នឹង «ទទួលយក សំណើរបស់មេធាវី កាណាវ៉ាស» ព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិន ទៀតថា គាត់មានចាំទេថា គាត់ ត្រូវបានសម្ភាសដោយមនុស្សម្នាក់ មកពីការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ដែរឬ ទេ។ សាក្សីបានឆ្លើយថា គាត់មិនចាំទេ។ បន្ទាប់មក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិន ថា តើគាត់ មានចាំថា គាត់ទទួលបានឯកសារមួយកាលពីឆ្នាំ២០០៧ដែរឬទេ ឡុង នរិន បានឆ្លើយថា «ប្រហែល ជាមានគេមកសម្ភាសគាត់» តែគាត់មិនចាប់អារម្មណ៍ទេថា តើអ្នកដែលមកនោះ គឺជាអ្នកស៊ើបអង្កេត មកពីតុលាការ។ ឡុង នរិន ក៏បានអះអាងផងដែរថា គាត់មិនទទួលបានឯកសារអ្វីទេ។ នៅពេលដែល សួរថា តើពេលសម្ភាសនោះ គាត់និយាយពិតដែរឬទេ ឡុង នរិន បានឆ្លើយថា គាត់បានឆ្លើយដោយក្តី ស្មោះត្រង់។

សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៀតថា តើគាត់មានឯកសារនេះទេ។ ពេលនោះបុគ្គលិករបស់អង្គ ភាពការពារសាក្សីនឹងអ្នកជំនាញ ដែលនៅជាមួយ ឡុង នរិន បានឆ្លើយថា គាត់បានបង្ហាញឯកសារ នោះទៅ ឡុង នរិន រួចហើយ និងបានអានឯកសារនោះដែរ។ ឡុង នរិន បានអះអាងថា គាត់បានឮ ពីឯកសារនោះ តែមិនបានចាំទេថា កាលពីសម្ភាសនោះគាត់បាននិយាយដូចម្តេចខ្លះទេ។ សហព្រះរាជ អាជ្ញាបានបង្ហាញទំព័រមួយ ដែលមានហត្ថលេខាដែលបានដាក់បង្ហាញនៅកញ្ចក់អេក្រង់ ដើម្បីបង្ហាញ ទៅសាក្សីថា គាត់បានផ្អិតមេដៃនៅលើទំព័រនោះ។ ឡុង នរិន បានអះអាងបញ្ជាក់ថា ហត្ថលេខានិង ស្នាមមេដៃនោះ គឺជារបស់គាត់ពិតមែន។

ក្រោយពីអានសេចក្តីថ្លែងការណ៍នោះឮៗរួចមក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិន្ទ ថា តើពិតឬដែលកាត់ដីនឹងពីការចាប់ខ្លួនមនុស្សពីរនាក់ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧នោះ ។ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា កាត់ដីនឹងពីការចាប់ខ្លួន សារិន ឆាក និង វ៉ាន់ ពីនីមួយៗ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើទៅសាក្សីឲ្យពន្យល់ពីមូលហេតុដែលកាត់និយាយថា កាត់មិនដឹងពីការចាប់ខ្លួននៅក្រសួងការបរទេស ។ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា “ទាល់តែអ្នកនោះបាត់ខ្លួនហើយទើបខ្ញុំដឹងថា អ្នកនោះត្រូវបានចាប់ខ្លួន” ។

មេធាវី កាណារ៉ាស បានជំទាស់ម្តងទៀតដែលបានសួរឃើញនេះ ហើយកាត់បានទទួលថា សហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែអានកថាខណ្ឌទាំងមូល ព្រោះកថាខណ្ឌនោះបញ្ជាក់ច្បាស់ហើយថា ឡុង នរិន្ទ មិនបាននៅក្នុងអង្គប្រជុំទេនៅពេលដែលមានការចាប់ខ្លួននោះ ហើយថា ឡុង នរិន្ទ ដឹងក្រោយមកទេបន្ទាប់ពីការចាប់ខ្លួន ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអះអាងថាខ្លួនត្រូវតែអានកថាខណ្ឌនីមួយៗម្តងមួយផ្នែកៗ បានហើយ ហើយកាត់ក្រោយនឹងធ្វើដូចនេះ ។ តុលាការប្រឆាំងនឹងការជំទាស់របស់មេធាវី កាណារ៉ាស ដោយបញ្ជាក់ថា ក្រុមការពារក្តីអាចចោទសួរទៅ ឡុង នរិន្ទ បន្ថែមពីបញ្ហានេះពេលដែលវេនខ្លួនសួរទៅកាន់សាក្សីរូបនេះ ។

សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិន្ទ ថា តើកាត់គិតយ៉ាងម៉េចពេលដែលមានមនុស្សបាត់ខ្លួនពីក្រសួងការបរទេសនោះ ។ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា ដំបូងកាត់គិតថាអ្នកនោះទៅរៀនសូត្រ តែក្រោយមកទើបកាត់ដឹងថាអ្នកនោះត្រូវបានចាប់ខ្លួន ។ កាត់បានរៀបរាប់ថា កាត់គិតថា សូម្បីតែអ្នកដែល“ទៅរៀននៅប្រទេសសង្គមនិយម”ក៏ត្រូវបានចាប់ខ្លួនដែរ ។ កាត់និយាយថា “ម្នាក់ៗសុទ្ធតែខ្លាចរៀនៗខ្លួននៅពេលដែលយើងនិយាយពីការទៅរៀនសូត្រ” ។

សហព្រះរាជអាជ្ញាបានប្តូរប្រធានបទថ្មីមួយទៀត ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង នរិន្ទ ថាមានបានចូលរួមទេពេលដែល អៀង សារី បង្រៀននយោបាយទៅកម្មាភិបាលនៅក្រសួងការបរទេសនោះ ។ ឡុង នរិន្ទ បានឆ្លើយថា វាក៏រៀនសូត្រនៅក្រសួងការបរទេសដឹកនាំដោយ អៀង សារី ហើយកាត់និយាយអំពី“មាតិកាបក្ស” ។ កាត់និយាយថា អៀង សារី មិននិយាយអំពីការចាប់ខ្លួនកម្មាភិបាលនៅអំឡុងពេលកិច្ចប្រជុំទេ តែកាត់និយាយពីសេ.អ៊ី.អា. និងកា.ហ្សូ.បេ. ហើយ“នរណាៗក៏ញ័រដែរពេលដែល អៀង សារី និយាយពីបញ្ហានេះ” ។ ពីមុន ឡុង នរិន្ទ ធ្លាប់និយាយថា អៀង សារី បានប្រាប់កាត់និងកម្មាភិបាលនៅក្រសួងការបរទេសថា មានការចាប់ខ្លួនមនុស្ស ។ ដោយមិនឆ្លើយតទៅទៀត ឡុង នរិន្ទ បានសុំទៅបន្តបំផុត ។

ពេលកាត់ត្រឡប់មកវិញ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអានផ្នែកដែលពាក់ព័ន្ធនៃអត្ថបទសម្ភាសន៍ម្តងទៀត ។ ឡុង នរិន្ទ បានបញ្ជាក់ថា ពេលនេះកាត់នឹកមិនឃើញទេថា អៀង សារី និយាយបែបនេះឬ

យ៉ាងណា តែសាក្សីរូបនេះអះអាងថា គាត់និយាយដោយស្មោះត្រង់ពេលដែលមានអ្នកមកសម្ភាសគាត់ លើកមុន។

ឯកទេវកប្រវត្តិរូបរបស់ ឡុង នរិនុ វិញ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរថា តើគាត់ប្រគល់ប្រវត្តិ រូបនោះទៅនរណាក្រោយពីសរសេរចប់។ ឡុង នរិនុ បានឆ្លើយថា គាត់បានប្រគល់ប្រវត្តិរូបនេះទៅ ប្រធានក្រុមរបស់គាត់ តែគាត់មិនដឹងថា គេយកប្រវត្តិរូបនោះទៅធ្វើអ្វីទេ។

តុលាការសម្រាកអាហារថ្ងៃត្រង់

បញ្ហានីតិវិធីចាប់ផ្តើមនៅពេលរសៀល

មុនប្រគល់ភ្នាក់ងារនេះទៅសហព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រម និង ណុន បាននិយាយទៅកាន់ភាគីទាំង អស់ និងសាធារណជនថា សវនាការនឹងបន្តធ្វើសក្តិកម្មសាក្សី ឡុង នរិនុ ដល់ថ្ងៃស្អែកបន្តទៀត។ ក្រោយមក ចៅក្រម និង ណុន បានសួរទៅគ្រប់ភាគីថា ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវការពេលវេលាប៉ុន្មាន ទៀតដើម្បីសួរទៅសាក្សី។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបានជូនដំណឹងទៅតុលាការថា គាត់មាន១៥ នាទីទៀត ចំណែកសហភាពដែលជាព្រះរាជអាជ្ញាជាតិត្រូវការពេល៣០ នាទីដើម្បីសួរ។ ដោយសារ តែសក្តិកម្មនោះភាគច្រើនទាក់ទងនឹងករណី អៀង សារី ចៅក្រម និង ណុន បានសួរទៅក្រុមរបស់ នួន ជា និង ខៀវ សំផន ថាមានចង់សួរទៅសាក្សីដែរឬអត់។ ក្រុមការពារក្តីរបស់ នួន ជា បាន ឆ្លើយថា ខ្លួនត្រូវការយ៉ាងហោចណាស់ក៏កន្លះម៉ោងដែរដើម្បីសួរ។ ចំណែកមេធាវីរបស់ អៀង សារី វិញបានឆ្លើយថា ដោយសារតែ ព្រះរាជអាជ្ញានិងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនទាន់សួរសាក្សីចប់នៅ ឡើយនោះ គាត់មិនអាចនិយាយនៅពេលនោះទេថាត្រូវការពេលប៉ុន្មានដើម្បីសួរទេ តែគាត់ត្រូវការ ពេលមិនដល់កន្លះម៉ោងទេ។

មេធាវីរបស់ អៀង សារី ឈ្មោះ អាន់ ខត្តម បានលើកឡើងពីកិច្ចការមួយចំនួនទាក់ទងទៅ នឹងឯកសារដែលដាក់បញ្ជូនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាកាលពីព្រឹកមិញ ដោយបញ្ជាក់ថា ព្រះរាជអាជ្ញា មិនចង់សំដៅទៅលើលេខពិភាក្សាដទៃទៀតនីមួយៗទេ។ ចៅក្រម និង ណុន បានបញ្ជាក់ពីការព្រួយ បារម្ភមួយទៀតថា សាក្សីមិនអាចមើលឃើញទិដ្ឋភាពទាំងមូលរបស់សវនាការ ឬអ្វីៗដែលកំពុងលើក ឡើងនៅបន្ទប់សវនាការនេះបានទេ។

ទាក់ទងទៅនឹងចំណុចនេះ ចៅក្រម និង ណុន បានរំព្រឹកទៅគ្រប់ភាគីទាំងអស់ថា ភាគីទាំងអស់ ត្រូវតែបញ្ជាក់ពីលេខទំព័រទូទៅបានច្បាស់គ្រប់ភាសាទាំងអស់។ ក្តីបារម្ភទាក់ទងទៅនឹងខ្សែវីដេអូ ចៅក្រម និង ណុន បានសារភាពថា អង្គជំនុំជម្រះមិនមានបទពិសោធន៍ច្រើនជាមួយនឹងការចូលរួមធ្វើសាក្សីពី ចម្ងាយបែបនេះទេ។

ចៅក្រម និល ណុន បានបញ្ជាក់ថា បញ្ហាពិតនោះគឺថា តើសាក្សីនោះពុំទាន់ដឹងពីស្នាមដៃដែលបានស្នាមដៃ ហើយរហូតមកដល់ពេលនេះ មិនទាន់មានបញ្ហាអ្វីចោទជាដុំកំភួន ទាក់ទងនឹងសមត្ថភាពរបស់សាក្សីអំពី ការយល់សំណួរដែលបានចោទសួរមកលើកាត់នោះទេ ។ ក្រោយមក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអានលេខ ឯកសារនោះឲ្យ ឡុង និរុន ស្តាប់ឡើងវិញ ដោយអានជាបីភាសាគាមសំណើរបស់ក្រុមការពារក្តីរបស់ អៀង សារី ។ ចៅក្រម និល ណុន បានរំព្រឹកទៅក្របខ័ណ្ឌទាំងអស់ឲ្យមានការប្រុងប្រយ័ត្ន ដោយអាន លេខឯកសារទាំងបីភាសារបស់តុលាការពេលដែលបង្ហាញឯកសារណាមួយ ។

ការប៉ុនប៉ងក្នុងការចោទបន្ត

ដោយចាប់ផ្តើមសួរសំណួរឡើងវិញទៅកាន់សាក្សី សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង និរុន ម្តងទៀតថា តើមានចាំពេលដែលអ្នកមកពីក្រោមកាប់កម្មាភិបាលរបស់ក្រសួងការបរទេសដែរឬអត់ ។ ឡុង និរុន បានបកស្រាយថា “ក្នុងនាមជាពូជអ្នកចម្បាំង” កាត់មិនចូលរួមពាក់ព័ន្ធជាមួយបញ្ហានេះទេ ហើយថា នរណាដែលចង់ចាប់នរណាម្នាក់នៅក្នុងក្រសួងអាចទៅជួបប្រធានផ្នែកណាមួយ ។ ក្រោយមក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអានអត្ថបទសម្ភាសន៍ដែល ឡុង និរុន ផ្តល់ឲ្យកាលពីលើកមុនដែលបានរៀបរាប់ ថា កម្មាភិបាលមកពីមន្ទីរស-២១ មកចាប់មនុស្សនៅក្រសួងការបរទេសផ្ទាល់តែម្តង ។ ឡុង និរុន បានបន្ថែមទៀតថា កាត់ដឹងព័ត៌មានពីការចាប់ខ្លួនក្រោយពីមនុស្សត្រូវបានចាប់ខ្លួនរួចទៅហើយ ។

ក្រោយមក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទៅ ឡុង និរុន ថា តើកាត់ចេះប៉ុន្មានភាសា ។ ឡុង និរុន បានឆ្លើយថា កាត់ចេះភាសាខ្មែរ បារាំង អង់គ្លេសខ្លះៗ និងភាសាឆេក ។ ក្រោយមកសហព្រះ រាជអាជ្ញាបានសួរថា តើអាចយល់ពីសំណួរដែលកាត់សួរជាភាសាអង់គ្លេស ដោយមិនចាំបាច់បកប្រែ បានទេ ឡុង និរុន បានឆ្លើយថា កាត់ទទួលបានសញ្ញាបត្រពីសាកលវិទ្យាល័យដែរ តែសញ្ញាបត្រនោះ បាត់អស់ហើយព្រោះ “កណ្តៀរស៊ីអេស” ដែលធ្វើឲ្យអ្នកតាមដានដំណើរការសើចកក្តិកពេលដែលឮ ឡុង និរុន និយាយបែបនេះ ។

- ចប់ -